

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 4.

V Ptuj v nedeljo dne 22. januarja 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Kmetje v okraju sv. Lenart slov. gor. pozor!

V nedeljo, dne 22. januarja 1911, popoldne ob 3. uri se vrši v „Vereins-hausu“ v Sv. Lenartu slov. gor.

veliki kmetski shod,

na katerem se bode o važnih zadevah razpravljalo. Treba je, da tudi kmetsko ljudstvo šentlenartsko enkrat odločno svoje mnenje povle! Treba je, da odločno protestiramo proti zločinski obstrukciji v štajerskem deželnem zboru, ki nam prizadeva tako velikansko škodo. Treba je, da se tudi napredni kmetje tega okraja združijo in da, trdni kot skala, zahtevajo svoje ljudske pravice.

Zato pa naj pridejo vsi na ta shod, kateri imajo srce za ljudstvo in voljo za delo! Tudi nasprotniki, ki se znajo in hočejo dostojno obnašati, naj pridejo. Seveda ne bomo tega trpeli, da bi nam kakšni nahujskanci shod motili ali ga celo razbili.

Somišljeniki! Agitirajte za shod in pridite vsi! Sklicatelj.

Proti papežu!

Kje so tisti stari duhovniki, dobrotniki ljudstva, ki so dvigali duše v raj pravega krščanstva, ki so živeli, čutili in trpeli s farani, ki bi kot dobri pastirji žrtvovali svojo srčno kri za svoje ovce? ... Kje so častljivi starčki, ki so imeli vedno le Božjo besedo v ustah? ... Pomrli so in pod zeleno grudo počivajo! Za njimi pa je nastopila politična klerikalna duhovščina, ki z neverjetnim fanatizmom hrepeni po posvetni nadvladi. „Moje kraljestvo ni od tega sveta“, tako je učil On, ki je dal božansko svoje življenje za narode vsega sveta. Te Božje besede danes ne čujemo več. Mlada duhovščina jih je pozabila. Pozabila je na duhovniške čednosti, pozabila na ponižnost, pohlevnost, pokornost. Bolj posvetna kakor lajki sami je mlada duhovščina in ponosno dviga svojo glavo, stiska svojo pest ter skuša vpreči vse ljudstvo v jarem svoje nazadnjaške politike. Res, kje ste, vi pravi, nekdanji duhovniki, katerih se starejši ljudje še globoko ljubeznivo spominjajo? V grobu počivajo. In ako vidijo divjanje in zapeljavanje in zatiranje njih novodobnih naslednikov, potem se morajo pač v grobu obrniti. ...

Kristus in apostelnji so prepovedali duhovščini politično delovanje. Vsak politikujoči duhovnik izdaja tedaj sveto pismo. Ali kaj se brigajo naši mladi kaplani za to resnico! Svojo pot grejo naprej brez ozira na vse zapovedi in določbe. In nikomur se ne pokorijo!

Kolikokrat smo že doživeli, da so mladi kaplani, ki so nosili še lemenatarske hlače, napadali in vlačili po listih svoje lastne župnike. Se te dni je kočevski kaplan in hujskač Ko-

pitar raval in ščuval proti svojemu dehantu g. Erkerju. Vsak duhovnik, ki mu je Božja beseda več nego politični dirindaj, mora biti pripravljen, da se bodejo lastni njegovi duhovniški tovariši v njega zaganjali kakor brencelj v konja, da ga bodejo črteli, zatirali, denuncirali in mu škodovali na vse plati. Koliko tozadevnih slučajev bi lahko našli! Pa ne samo to! Tudi proti cerkveni oblasti kot taki, proti svojim od Boga in države postavljenim predstojnikom se politični kleriki zoperstavljajo. Iz političnih, narodnih ozirih se n. pr. niso udeležili zadnjih „Kato-liških shodov.“ Škofijskim odredbam glede jezikovnih razmer se v uradu ne pokorijo, pastirska pisma razlagajo po svoje, ukazom, da naj se ne pečajo s politikom, se naravnost krohotajo. Župnik, dehant in škof so takemu mlademu kaplanu deveta briga; njih ukazi se ne vpoštevajo. ...

Ni čuda, da se je ta upornost mladih političnih duhovnikov razvila še huje in da ti fantje ne vpognelo svojega tilnika niti — pred svetim Očetom! Slovenski župnik F. S. Šegula je p. kr. enkrat javno povedal, da ti mladi politični kaplani vedno pri papeževih ukazih premišlujejo, ako je „pokorščina razumna.“ Par tednov je minulo od te izjave in že stojimo pred dejstvom, da se slovenska politična duhovščina z neverjetnim pogumom upira ukazu papeža samega! O tej stvari treba obširneje izpregovoriti!

Meseca novembra p. l. izdal je sv. Oče ukaz, ki je zlasti za naše razmere velikanskega pomena. Zapovedal je namreč v svoji oblasti kot vrhovni cerkveni poglavar in Kristovi naslednik, da ne sme biti noben katoliški duhovnik v posojilnicah, zadrugah, denarnih podjetjih itd. odbornik, predsednik ali blagajnik. Tisti duhovniki, ki so že doslej v takih poslih, morajo tekom 4 mesecev odstopiti. Utemeljil je papež ta svoj ukaz z določbami tridentinskega cerkvenega koncila. Gotovo pa je, da je ta prepotrebni ukaz posledica grozovitega klerikalnega poloma na Koroškem, nadalje poloma klerikalnih konzumov na Slovenskem sploh in enakih gospodarskih grehov. Kajti mi vemo dobro, da je stotero kmetov pri milijonski slepariji na Koroškem in polomu „konzumov“ izgubilo zaupanje v duhovščino in da je to dejstvo tudi veri grozovito škodovalo. Klerikalni konkurzi in bankeroti škodujejo veri veliko občutneje, nego vsi „brezverni listi“ skupaj.

To je tudi sv. Oče izprevidel in vsled tega je izdal svoj ukaz. Ali bilo je, kakor da bi kdo podregal v sršenovo gnezdo. Komaj se je namreč na Slovenskem največje razburjenje vsled propadanja „konzumov“ podelo, ko so pričeli klerikalci že svoje denarne zadruge in posojilnice ustanovljati. Z njimi hočejo v prvi vrsti kmete gospodarsko odvisne napraviti. Kdor je dolžan, ta je od svojega upnika odvisen, — to je stara pesen. Tako odvisne ljudi pa hočejo črni klerikalci potem zlorabljati v svoje politične namene. Pri vsakih volitvah so klerikalcem dolžni ljudje za črne

„zanesljivi“ volilci, na vsak klerikalni shod morajo priti, pokoriti se morajo v vsakem oziru klerikalni komandi. Tako bi bila utemeljena klerikalna nadvlada za večne čase.

Znano pa je, da so voditelji klerikalnih posojilnic na Slovenskem skoraj izključno politikujoči duhovniki. Predsedniki so, blagajniki, odborniki in sploh komandanti. Kar oni zapovejo, to se zgodi v teh denarnih zavodih. Nekaterim duhovnikom se to tudi prav lepo izplača. Tako ima n. pr. duhovnik dr. Krek kot načelnik klerikalne „Zadružne zveze“ baje 8000 kron letne „plače.“ Tako svotico niti najpohlevnejši človek ne izpusti rad. In naši klerikalci so že taki, da nabirajo zaklade, ki jih žre rja in molji.

Take so pri nas razmere in zato je udaril papežev ukaz kakor strela iz jasnega neba. Ako bi se ta ukaz uveljavil, — koliko nerednosti v posojilnicah bi prišlo na dan, katere zdaj pokriva črna suknja! Pa ves vpliv politične duhovščine na denarne zavode bi izginil, kmetje bi si uredili sami svoje kreditne zadeve, — nikdo bi posojilnic ne mogel zlorabljati v strankarsko-politične namene.

Vse to so naši politični duhovniki takoj izprevideli. In zato so sklenili, da se natihome uprejo in zoperstavijo papeževemu ukazu. To je pravzaprav tako nebovpijoče dejstvo, da zgodovina katoliške cerkve zadnjih desetletij kaj ednacega sploh ne pozna. To je revolucija zoper Rim, ki jo vzpirajo tisti, kateri so prisegli Rimu pokorščino. Odkrito se seveda ti duhovniški politiki ne upajo zoperstavljati papežu. Zato iščejo lisičje zvijače in jezuitska zavijanja. Naročili so n. p. svojim pokornim petolizcem v posojilnicah v strogo zaupnem pismu, da naj ti v od lajkov podpisanim dopisu zahtevajo, da se mora duhovnikom sodelovanje pri posojilnicah dovoliti. Stem se hoče torej papeža prisiliti, da prekliče svoj ukaz. Ali papež je vendar nezmotljiv in zapoveduje! A klerikalni kolovodje hočejo sv. Očetu peska v oči natrositi, hočejo papeža naravnost ogoljufati.

Kako bode končalo? ... Res, daleč smo prišli, — katoliško ljudstvo mora papeža braniti pred napadi katoliških političnih duhovnikov. In potem se gotovi ljudje še čudijo, da vera peša.

Politični pregled.

Državna zbornica je pričela pretekli torek zopet svoje zasedanje. Baron Bienenrth je predstavljal svoje nove ministre in Čehi so pričeli zopet s ropotom in skandalom. To je že stara navada v našem „dragem“ parlamentu. V splošnem je politični položaj jako zmeden, kajti z novo vlado pravzaprav nikdo zadovoljen ni.

Med nemškimi klerikalci na Štajerskem vlada hud notranji boj in očitajo drug drugemu politično sleparijo. Zdaj je klerikalna stranka posl. Pantza in urednika Neunteufel iz svojih vrst izključila. Po našem mnenju pa velja tukaj nemška beseda: Pack schlägt sich, Pack ver-trägt sich!

Odstopil je papežev nuncij na Dunaju knez